

ACIL SERVİSTE VIP HASTA BAKIMI

DR SEDAT ÖZBAY
SİVAS NUMUNE HASTANESİ ACİL SERVİS

- **30 Mart 1981’de George Washington Hastanesi acil servisine 70 yaşında beyaz bir erkek, ateşli silah yaralanmasına maruz kalmasının ardından gelişen dispne şikayeti ile ayaktan başvurdu. Başvurudan hemen sonra hasta arrest oldu, resisütasyon odasına alınan hasta, yapılan işlemlerin ardından yoğun bakım servisine yatırıldı. Bu hasta Amerika başkanı Ronald Regan’dan başkası değildi.**

VIP SENDROMU-ÜNLÜ FENOMENİ

- 1961'den bu yana bu kavram bilinmektedir. Esas olarak da 1964'de Maryland'da Walter Weintraub; hastanesine VIP birisi geldiğinde personelin eli ayağına dolaştığından tedavisel hatalar yapıldığından yakındığında farkındalık yaratmıştır. Sendrom kendini oldukça farklı şekillerde göstermektedir. Somatik, psikiyatrik ya da fiziksel paternde olabilir. Önemli olan hastanın «ilgi gösteriliyor» başlığı altında zarar görmemesidir.

- **Acil Serviste ya da Yoğun Bakım Ünitelerinde çalışan hekimler mutlaka VIP olarak addedilen bir hasta ile karşılaşmıştır ya da karşılaşacaktır. Sunumun amacı hastanın VIP olmasının hem o hastaya, hem de acil servisteki diğer hastalara zarar vermeden, doğru karar verme yetisini kaybetmeden durumu idame etmek konusunda bir guide oluşturmaktır.**

Amaç

- **VIP**; Very Important Person ya da Very Influential Person anlamına gelen bir akronimdir.
- Bir ünlünün veya VIP'nin Acil Durum ve Ekspres Bakım Hizmetlerine yönelik değerlendirme veya tedavi talep ettiğinde bu durumlara yönelik bir politika ve prosedür sağlamak; Bu politikanın ve prosedürün amacı, bu bireylerin güvenli olmasını ve kişisel rahatlıklarının ve hasta haklarının tehlikeye düşmemesini sağlamaktır.

VIP kimdir;

Types of celebrities

- Authors (of “bestsellers”)
- Candidates for high office and their families
- CEOs of Fortune 500 companies and their families
- Diplomats
- Entertainers, especially rock stars
- Heads of state and their families
- High-profile physicians
- Mega-rich individuals (eg, shipping or oil magnates)
- Members of the KGB
- Members of organized crime families
- Military leaders
- Movie stars
- Notorious criminals
- Politicians (local, national)
- Presidents of nations and their families
- Professors (especially Nobel laureates)
- Royalty (down to dukes)
- Sheiks, emirs, and the like
- Sports figures

VIP Hasta Bakımı Prosedürü;

- **1. Acil Servise 112 ile geldiğinde;**
 - Hastayı uygun bir muayene odasına alın.
 - Perdeleri kapatın ve diğer odalarla hasta bulunan odanın bağlantısını kesin
 - Birim sorumlusuna mutlaka haber verin
 - Hasta takip monitörüne kesinlikle hasta ismini yansıtmayın
 - Hastayı görmek isteyen hastane personelini uzak tutun
 - Yardımcı sağlık personeline hasta mahremiyetini koruması için gerekli uyarılarda bulunun.

Ayaktan Başvuruda;

- Hastayı uygun bir muayene odasına alın.
- Daha acil başka bir hasta olduğunu düşünüyorsanız, VIP hastanın bakım önceliği yoktur.
- Eğer uygun bir muayene odası yoksa, en uygun bekleme salonuna alıp güvenliğini sağlayın

Kural 1; Asla Kuralları Çiğnemeyin;

- Her ne kadar VIP hasta varlığı, hastane çalışanları üzerinde bir baskı yaratsa da klinik bilgilerinizi ve etik kuralları akıllıca kullanmaktan çekinmeyin. Durum klinik kararlarınızı olumsuz şekilde etkilemesin. Örneğin Akut Batın olabilecek bir VIP hastanın önce ağrısını dindirmeye çalışmayın. Öncelikle tanı koyun.

Kural 2; Takım Halinde Çalışın

- Tek başınıza kararlar almayın, takım ruhu ile çalışmak iyi bir hasta bakımının olmazsa olmazlarından.
- Gerekli gördüğünüzde ilgili dal uzmanını aramaktan çekinmeyin. Sadece ilgilenmiş olmak için semptomlar ile alakasız uzmanları işin içine karıştırmayın.

Kural 3; İletişim Kurun

- Bilgilendirme öncelikle hastanın kendisini, ailesini ve ziyaret eden diğer doktorları kapsamalıdır.
- Sadece bilgilendirme değil, hastanın tanı ve tedavisel açıdan transferi gerektiğinde diğer bölümlerle irtibat halinde olunmalı ve hastanın mahremiyet ve güvenliğinin sağlanması için özen gösterilmelidir.

Kural 4; Medya İle İletişimde Dikkatli Olun

- Hastanın statü ve medikal durumuna göre, yasal sınırları aşmadan, hastanın kendisinin, yakınlarının ve eğer mevcut ise birlikte çalıştığı diğer VIP şahıslarla irtibata geçilerek, mahremiyete özen gösterilecek şekilde, bir sözcü eşliğinde basına bilgi verilmelidir.

Kural 5; Chairperson Sendromu

- **VIP hasta için, bölüm başkanının hasta başında olması gerekliliği konusunda yapılan baskıdır. Baskı, hastanın kendisinden, ailesinden ya da birlikte çalıştığı kişilerden gelebilir. Aynı zamanda «kontrolü ele almak isteyen» bölüm başkanının kendisinden de gelebilir. Ancak unutulmaması gereken şudur; mevcut klinik durum ile ilgili tıbbi olarak en tecrübeli kişi kim ise, yetki onda olmalıdır.**

Kural 6; Tedavi, En Uygun Yer Neresi ise Orada Verilmelidir.

- **Örneğin; hastanın klinik durumuna göre toplumdan izole bir yerde tutulması, eğer odada gerekli ekipman yoksa, daha acil bir durumda hastaya müdahale edilmesinin önüne geçecekse, tercih edilmemelidir.**
- **Hasta için öncelikle tıbbi, ve de sosyal açıdan da en uygun yer seçilmelidir.**

Kural 7; Hastanın Güvenliğini Sağlayın

- Kural 6'da da belirtildiği gibi öncelik medikal olmakla birlikte, eğer diğer hastalar ile ortak bir alan kullanılması gerekecekse, güvenlik önlemleri artırılarak, hastanın bulunduğu alana giriş çıkışın sınırlandırılması, denetlenmesi ve hatta güvenlik kartları ile giriş yapılabilecek bir alan ayarlanması daha sağlıklı olacaktır.

Kural 8; HediyeLeri Kabul-Red Konusunda Dikkatli Olun

- Bu tür hastalar doktorlara hediye vermeye eğilimlidir. Ancak tedavi hala devam ederken hediyeYi kabul etmek, kelimelere dökülmemiş bir söz, hasta ile ilgili bir umut anlamına gelebileceğinden dikkatli olunmalıdır. Önerilen, tedavi hala devam ederken hediyeYi kibarca geri çevirip, hastanın tedavisine yoğunlaşmayı önermek ve hediyeYi kabul etme zamanının tedavi bitiminde daha uygun olacağını kibarca izah etmektir.
- Ayrıca VIP hastaya gelen hediyeLerin de uygunluk durumuna göre hastaya ulaştırılması sırasında, güvenlik önlemlerinden geçtiğinden emin olun. Olası bir suikast konusunda güvenlik ekiplerinin işlerini tam olarak yapmasını sağlayın.

Kural 9; Hastanın Özel Doktoruyla Birlikte Çalışın

- VIP hastaların özel doktorları, hasta hakkında, kronik hastalığa sahip olması durumunda, daha fazla bilgi sahibi olduğundan gerekli görülürse, birer konsültan olarak değerlendirilmeli ve iletişime geçilmelidir.
- Meslektaş olarak ortak kararlar alınmasında faydalı olabileceği akıldan çıkarılmamalıdır.

Kural 10; Aşırıya Kaçmayın

- Hasta VIP olduğundan, ne fazla ilgi gösteriyormuş gibi görünün, ne yapılmaması gereken bir şey yapın, ne de hasta VIP olduğu için tavır takının. Bir hekim olarak şahsın hasta, sizin de Hipokrat Yemini olan bir doktor olduğunuzu unutmayın.
- Ünlülerin yaşamında özel ve halka açık birer pencerenin olduğu gerçeğini göz ardı etmeyin.

VIP Sendromundan Muzdarip Ünlüler

VIP sendromundan Korunmak için

- **Hekimlere öneriler;**
 - Tıbbi bilgi ve becerilerinize güvenin
 - Olaylara medikal olarak bakın
 - Tıbbı; tüm hastalarınız için eşsiz ve tek bir kaynak olarak görün. Hastaya medikal yaklaşımınızı, VIP konumun etkilemesine izin vermeyin.

Fig. 1. Illustration of VIP syndrome. By JB Handelsman, 1990, © The New Yorker Collection from cartoonbank.com. Used with permission.

The Doctor's Dilemma

Tescakkürler

